

Besluiten toelichting Commissie Onderwijs

Visie scholenbouw
2015-10-08

Katholiek Onderwijs Vlaanderen onderschrijft ten volle de missie die minister Crevits verwoordt in haar beleidsnota voor de periode 2014-2019: *“Het samen realiseren van een onderwijsomgeving waarbij het onderwijs elke lerende uitdaagt om zijn of haar eigen talenten te ontdekken én te vormen zodat ieder groeit tot een individu met een sterke persoonlijkheid.”*

Op basis van haar analyse komt Katholiek Onderwijs Vlaanderen met betrekking tot scholenbouw tot volgende besluiten:

1. Uit de analyse van de scholenbouwsituatie blijkt in de eerste plaats een gebrek aan geld. Dit moet dan ook het eerste element zijn waarop we inzetten.

We moeten bewaken dat we ons bezig houden met het oplossen van de schaarste en niet met het beheersen van de schaarste.

2. De eigenheid van de netten weegt erg zwaar op de wijze waarop de gebouwenproblematiek kan aangepakt worden. Daarmee moet rekening gehouden worden in een Vlaanderenbreed masterplan.

3. Het bestaande genuanceerde systeem van prioritering voor het vrij gesubsidieerd onderwijs naast een wachtlijst die chronologisch wordt afgewerkt, wordt te negatief voorgesteld. Het heeft zijn diensten bewezen en bewijst ze nog steeds. Het systeem wordt voortdurend geëvalueerd. Uit die evaluatie volgen dan bijstellingen. Daar willen we graag over praten.

4. Dat een noodzakelijke investering niet meer geprioriteerd wordt, betekent niet dat ze niet meer noodzakelijk is. Wijzigingen in het pakket van projecten die “in afwijking van de chronologie” in aanmerking komen voor een goedkeuring, zullen een belangrijke impact hebben op onze besturen en lopende masterplannen in uitvoering verstoren.

Prioritering van projecten is een complex gegeven. In een continu systeem met een dergelijke omvang hebben we nog geen werkbare oplossing gezien. Het systeem biedt bovendien minder transparantie, rechtszekerheid en voorspelbaarheid naar goedkeuringen toe dan het huidige systeem. Sommige noodzakelijke projecten dreigen via prioritering nooit goedgekeurd te worden. Wat lossen we hiermee op?

5. Een aantal elementen die vooruitgeschoven worden als “gunningscriteria” (prioritering) voor scholenbouwprojecten zijn in wezen selectiecriteria. Elk scholenbouwproject moet op die criteria een voldoende score halen om geselecteerd te worden: (aandacht voor) multifunctionaliteit, passen in een langetermijnvisie, ... Het zijn geen criteria die zonder meer voor prioritering

kunnen aangewend worden. Katholiek Onderwijs Vlaanderen wil graag mee zoeken naar een werkwijze om naar de overheid toe de kwaliteit van scholenbouwprojecten te garanderen.

6. Alternatieve financieringssystemen (huur, PPS) kunnen goede oplossingen zijn voor specifieke problemen. Toch mogen we de basisproblematiek niet uit het oog verliezen. Een probleem, ontstaan door een gebrek aan geld, los je niet op door in te zetten op duurdere oplossingen louter vanuit begrotingstechnische overwegingen (ESR-neutraliteit).

Het deel van ons gebouwenpark dat niet via DBFM gerealiseerd wordt kost ons 300 miljoen EUR subsidie per jaar via reguliere financiering, ruim het dubbel van de middelen die vandaag structureel beschikbaar zijn. Indien we voor dezelfde oppervlakte de DBFM-kaart trekken, dan hebben we minstens 1.400 miljoen EUR subsidie per jaar nodig.

De huidige inhaalbeweging scholenbouw heeft haar verdienste maar indien de recurrente overheidskost die voor deze piste voorzien is de volgende dertig jaar was toegewezen aan reguliere financiering, dan hadden we over die periode een veelvoud van de vraag ingevuld, meer geld in de bouwsector gepompt met een multiplicatoreffect naar de tewerkstelling en massaal meer noden van scholen gelenigd. En daar gaat het toch om.

7. Inzake capaciteit staat Katholiek Onderwijs Vlaanderen achter de beslissing om de middelen in de reguliere financiering in te kantelen. De overheid bepaalt welk deel van die middelen voor capaciteit wordt ingezet. De overheid bepaalt aan de hand van de capaciteitsmonitor hoe die middelen bij voorkeur over centrumsteden verdeeld worden. De netten nemen de verantwoordelijkheid om de middelen correct aan te wenden. AGIO controleert. De Lokale TaskForce werkt ondersteunend om de inspanningen van de netten op elkaar af te stemmen en investeringen te faciliteren.

Katholiek Onderwijs Vlaanderen pleit er daarnaast voor om in capaciteitsregio's de eigen gekleurde capaciteitsmiddelen aan een hoger subsidiepercentage te mogen inzetten - 80% ipv 70%. Daardoor krijgen ook armlastige besturen in centrumsteden de mogelijkheid om mee te werken om dit maatschappelijk probleem op te lossen.

8. Onder invloed van de inzet op Bestuurlijke Optimalisering en Schaalvergroting evolueert het onderwijslandschap fundamenteel. Met die evolutie moet in een masterplan rekening gehouden worden. De situatie van een schaalvergroot en geoptimaliseerd schoolbestuur zal anders zijn dan die van vele huidige schoolbesturen. Op dat ogenblik wordt een systeem van trekkingsrechten aangewezen voor die besturen. Trekkingsrechten zijn dan een instrument voor een maximaal efficiënte en effectieve besteding van de infrastructuurmiddelen.

Het lijkt niet aangewezen om net nu iets op de besturen los te laten dat bestaande masterplannen doorkruist. We bieden aan onze energie te steken in het uitdenken en uitwerken van een eerlijk en rechtszeker systeem van infrastructuurtrekkingsrechten voor schaalvergroote en geoptimaliseerde besturen.

We zijn ervan overtuigd dat verder overleg met minister Crevits zal leiden tot een stabiele en werkbare omgeving voor de financiering van schoolgebouwen. We hebben ook begrepen dat de minister inzet op een structurele verhoging van de middelen voor scholenbouw. We danken haar daarvoor. Op onze steun kan ze alvast rekenen.